

КОНСПЕКТ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ
XI КЛАС
ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА И РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА

I. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Български език

1. Езикова култура на личността
2. Прилагане на правоговорната норма
3. Прилагане на правописната норма
4. Прилагане на граматичните норми
5. Прилагане на пунктуационната норма
6. Решаване на казус във връзка с конкретна комуникативна задача

Литература

1. Родното и чуждото
  - „Железният светилник“ (Д. Талев)
  - „Бай Ганьо журналист“ (А. Константинов)
  - „Балкански синдром“ (Ст. Стратиев)
2. Миналото и паметта
  - „Паисий“ (Ив. Вазов)
  - „История“ (Н. Вапцаров)
  - „Ноев ковчег“ (Й. Радичков)
4. Обществото и властта
  - „Борба“ (Хр. Ботев)
  - „Андрешко“ (Елин Пелин)
  - „Приказка за стълбата“ (Хр. Смирненски)
5. Животът и смъртта

- „До моето първо либе“ (Хр. Ботев)
- „Новото гробище над Сливница“ (Ив. Вазов)
- „Крадецът на праскови“ (Ем. Станев)

6. Природата

- „При Рилския манастир“ (Ив. Вазов)
- „Градушка“ (П. Яворов)
- „Спи езерото“ (П. П. Славейков)

II. Социокултурни, езикови и комуникативни компетентности

Компонент *Български език*

- Търси, анализира и синтезира информация от различни информационни източници, обработва я и я използва при разрешаване на казуси.
- Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит и спрямо познанията, които има за гражданското общество. Защиатава убедително и въздействащо лично мнение във връзка с конкретен казус.
- Съобразява езиковия си изказ с различни типове ситуации в социокултурните сфери.
- Владее книжовните езикови норми. Разпознава и редактира стилно- езикови грешки.
- Осмисля ролята на езиковата култура за развитието на личността. Разграничава понятията езикова грамотност и функционална грамотност.
- Разпознава правописни грешки и ги редактира.
- Разпознава граматични грешки и ги редактира.
- Разпознава пунктуационни грешки и ги редактира.

Компонент *Литература*

- Определя ценности и норми, проблеми и конфликти, заложен в интерпретацията на общочовешки теми (родното и чуждото, миналото и паметта, обществото и властта, животът и смъртта, природата) в художествени творби, и ги съотнася помежду им.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в художествени творби ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с общочовешки теми (родното и чуждото, миналото и паметта, обществото и властта, животът и смъртта, природата), и аргументирано обосновава и защитава собствена позиция по тях.
- Свързва изучените творби от българската литература с имената на техните автори, с жанровете, с героите, със сюжетите, с мотивите и с основните им теми.
- Идентифицира и оценява в художествени творби специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с общочовешка тема

(родното и чуждото, миналото и паметта, обществото и властта, животът и смъртта, природата).

- Намира, подбира, извлича и обработва съобразно няколко критерия информация от различни източници, за да изпълни самостоятелно конкретна задача - творческа, интерактивна или по изследователски проект.
- Различава в художествени творби интерпретации на общочовешки теми (родното и чуждото, миналото и паметта, обществото и властта, животът и смъртта, природата) и тълкува тези интерпретации съобразно тяхната специфика.
- Разпознава жанрове на литературата. Тълкува художествени творби съобразно жанровете и/или родовете им характеристики. Разпознава литературни похвати, тропи и фигури и обяснява значението им за специфични интерпретации на общочовешка тема в художествени творби.
- Съпоставя интерпретации на една и съща общочовешка тема в художествени творби и конструира връзки между творбите.
- Анализира и критично оценява свои и чужди текстове според осъществяването на комуникативните им цели.

III. ФОРМАТ НА ИЗПИТА

Изпитът включва:

- задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен;
- задачи с кратък свободен отговор;

IV. УЧЕБНИЦИ:

1. „Български език за 11. клас“ – Петя Маркова, Павлина Върбанова, изд. „БГ Учебник“
2. „Литература за 11. клас“ – Изван Инев и колектив, изд. „БГ Учебник“